

Opgericht in - Fondée en 1890
K.L.B.P. Bondsbureau
Horizonpark blok 3
Leuvensesteenweg 510 - bus 15
BE-1930 Zaventem

Belgaphil

- 3 Woord van de voorzitter
- 4 Een brief uit de Keteloorlog
- 8 Traditionele Filatelie en de Transvaal 1d
Staatswapenzegel van 1883

- 14 Agenda, Info en Mededelingen
- 17 Variëteiten en druktoevalligheden op de Mechelse druk 100 Fr.
koning Albert I, type Montenez
- 20 Het kamp van Brasschaat en Brasschaat-ORT gedurende WO I
(deel 3)

De grootste internationale postzegel- en muntenbeurs van België.

vrijdag 24 & zaterdag 25 maart 2017
vrijdag 29 & zaterdag 30 september 2017

antwerp expo

Jan van Rijswijcklaan 191
B-2020 Antwerpen

Wat heeft Antwerpfila te bieden:

- Grootste postzegel- en muntenbeurs van België (3000+ m2).
- Makkelijk bereikbaar, dichtbij historisch stadscentrum Antwerpen.
- Expo-Cafetaria met ruim aanbod.
- Klassiek & modern.
- Variëteiten & curiositeiten.
- Thema- en partijverzamelingen.
- brieven & postkaarten.
- Schattingen & Expertise.
- Materiaal, catalogi & toebehoren.

Woord *van de* voorzitter

Wanneer jullie dit lezen schrijven we weeral oktober..... Wat gaat het toch snel.....

In de meeste clubs is het nieuwe filatelistisch seizoen dan ook begonnen en hernemen de meeste clubs ook hun werking. De komende maanden beloven dan ook heel druk te worden met alle manifestaties die in de verschillende regio's worden georganiseerd, gaande van clubtentoonstellingen, ruilbeurzen, vieringen en nog zoveel meer.

2017 belooft zowel op nationaal als op internationaal vlak een zeer druk jaar te worden. Op nationaal vlak zijn er vier regionale competitieve tentoonstellingen en internationaal zullen we dit jaar deelnemen in Indonesië, Brazilië en Finland. Verder gaan we met een aantal disciplines deelnemen aan de Nationale tentoonstelling in Nederland.

De afgelopen vakantie heeft ook de redactie van Belgaphil niet stil gezeten en reeds voorbereidingen getroffen voor de komende nummers. Dat is ook nodig om alles goed voor te bereiden en er zo voor te zorgen dat we jullie mooie en interessante artikels kunnen aanbieden. Het ruime en verscheiden aanbod dat wij jullie telkens mogen presenteren is het werk van vele vrijwilligers, die dagen en weken aan dit mooie stukje proza werken.

Vanaf nu zal je ook merken dat bepaalde edities van onze Belgaphil, zeker de nummers 44 en 45, mogelijk enkele pagina's meer bevatten dan de vooropgezette 24. Daar is uiteraard een reden voor, maar dat zou ons te ver leiden mochten we hierover beginnen.

Tijdens de laatste academische zitting, waar ik aankondigde dat eind 2016 mijn termijn als nationaal voorzitter er op zit, mocht ik vele afgevaardigden van de clubs begroeten. Het werd voor mij een vrij emotionele vergadering, maar ja dat gaat zo in ons wereldje.

Ik wil dan ook, in dit laatste woord van de voorzitter van mijn hand, iedereen bedanken voor de vele jaren dat ik uw voorzitter mocht zijn. Het waren mooie jaren die ik steeds zal koesteren als een van de mooie periodes in mijn leven. Van het toneel zal ik zeker niet verdwijnen, maar de riem zal vanaf nu iets minder worden aangespannen.

Het gaat jullie allen goed en tot later, waar dat zien we morgen dan wel weer.

Uw voorzitter

COLOFON

Voorzitter

Eddy Van Vaeck
Blancefloerlaan 165 b8
BE-2050 ANTWERPEN
e.vanvaeck@klbp.be

Secretaris

Constant Kockelbergh
Avenue des Cerisiers, 21
1330 RIXENSART
constant.kockelbergh@skynet.be

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel10@yahoo.fr
nr. rekening "Landsbond"
210-0583900-12
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Koenraad Bracke
Robert Duhamel
Michel Fivez

Jozef Ghys
Constant Kockelbergh
Michel Meuwis
Bernard Péters
Charlotte Soreil
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Serge Havaux
Constant Kockelbergh
Bernard Péters

Oplage

10 000 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van
K.L.B.P.
€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil nr. 45 verschijnt op
15 januari 2017.
Om onder de beste voor-
waarden gepubliceerd te
worden dienen uw teksten
en mededelingen uiterlijk
op 1 november 2016 toe te
komen op de redactie:

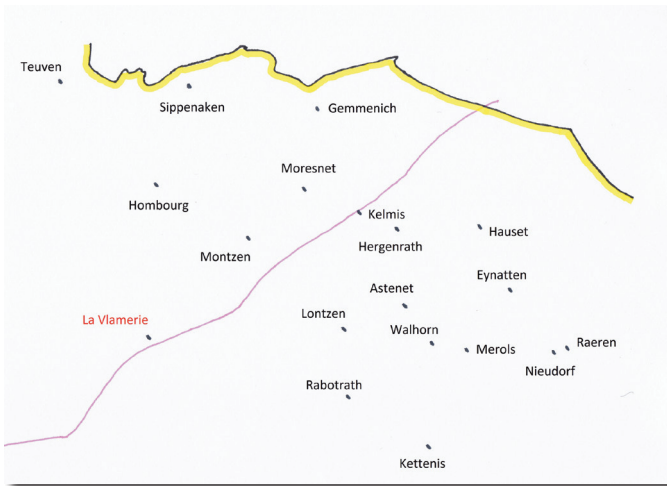
Redactie Belgaphil,
p/a Ivan Van Damme
Vijverstraat 19, B-9881 Bellem
E-mail: naviemadnav@skynet.be

en Michel Fivez, E-mail:
michel.fivez@telenet.be
Verantwoordelijkheid
Iedere auteur blijft steeds ver-
antwoordelijk voor de inhoud
van zijn artikel.

URL: www.klbp.be

Een brief uit de Keteloorlog

Eén van de leuke kanten van de filatelie is dat je bij de studie van een stuk uit je verzameling soms een verborgen verhaal vindt. De brief die ik hier bespreek heb ik verzameld omdat het een stuk is uit de Oostkantons vanuit de tijd dat onze streken nog een onderdeel van de Oostenrijkse Nederlanden waren. De Oostkantons waren toen een onderdeel van het hertogdom Limburg. De brief is een rondschriften dat als spoedbestelling verzonden werd.

◀ Fig 1 Kaart van het gebied. Bovenaan is de toenmalige grens te zien. In het rood is de weg naar Aken die door de soldaten genomen werd. De dorpen ten oosten van de weg werden geïnformeerd via dit rondschriften, die ten westen middels een andere brief. De koerier vertrok vanuit La Vlamerie.

Deze brief dateert van 2 november 1785. Hij is geschreven in het Nederlands van die periode; het Nederlands werd gebruikt als cultuurtaal in dit gebied dat als de Platdietsse streek bekend stond; de spreektaal was het Platdiets. De brief is verzonden vanuit het gehucht Vlamerie. De portokosten worden vermeld in het Frans. De tekst kondigt de doortocht aan van het afgeschafte legerkorps van Stein doorheen wat nu de Oostkantons zijn, richting Aken.

Fig 2 Handtekeningen van de verschillende burgemeesters van de Oostkantons. Midden het beeld staat de handtekening van de schrijver J.J.F. Ernst ▶

▲ Fig 3 Voorkant van de brief

Op de voorkant van de brief staat:

payé à l'express revenu de la nuit et aiant du deloger neuf escalins of

“betaald aan het spoedtarief bij terugkomst uit de nacht en genoodzaakt om

9 schellingen te vragen”

Verder staat er :

Aen Mijn Heeren

D'Heeren Drossaerden ofte meyers,

bij hunne absentie

Aen D'Heeren burgemeesters Van Lontzen, Kelmis,

Hergenraedt, Walhorn, Astenet, Eijnatten, Hauseth,

Kettenis, Meroels, Nieuudorp, Rabotraedt ende

Raeren

De ‘**escalins**’ zijn schellingen; hun waarde is, net als de sol, 1/20 van een pond. Drossaards en meiers zijn lokale ambtenaren die instaan voor de ordehandhaving. Ingeval zij niet aanwezig zijn wordt aan de lokale burgemeesters gevraagd hun taak over te nemen.

Niet alle plaatsen op de brief komen ons heden ten dage bekend voor. Merols (Meroels) en Rabotrath zijn nu gehuchten van de gemeente Lontzen. In de 18^e eeuw waren ze belangrijker omdat ze elk een mijnuitbating op hun grondgebied hadden.

Op een veilingssite heb ik een andere brief gezien, beschreven als eveneens verstuurd vanuit Vlamerie in 1785. De voorkant toont dezelfde geschriften en heeft dezelfde aanhef, maar de brief is gericht aan de overheden van Montzen, Moresnet, Gemmenich, Sippenaken, Teuven en Hombourg.

Waar bij de eerste brief al de plaatsen ten oosten van de weg naar Aken liggen, liggen bij de tweede brief alle plaatsen aan de westkant van de weg.

De schrijver is Jean-Joseph-François Ernst. Ernst (Aubel 1726- La Vlamerie 1786) was afkomstig van Aubel maar woonde in het huidige Thimister-Clermont. Zijn huis was gelegen in de Val de la Berwinne nr. 11 op een plaats die gekend staat als „La Vlamerie“; het huis komt voor op de erfgoedlijst van Wallonië van 1985.

Ernst was een belangrijk personage in de streek. Hij was schepen bij het hoog gerechtshof van de stad en het Hertogdom Limburg, griffier van de Staten van het graafschap Dalhem en afgevaardigde bij de Staten van Limburg. Het is vermoedelijk in deze laatste functie dat hij deze brief geschreven heeft, want hij tekent als gedeputeerden.

De brief gaat over de doortocht van het vrijkorps van Stein. Daar hoort wat uitleg bij.

De Oostenrijkse keizer Jozef II wilde van Nederland de vrije doorgang op de Schelde bekomen, tesamen met nog een paar andere eisen. Oostenrijk werd gesteund door Engeland, terwijl Nederland gesteund werd door Frankrijk en Pruisen. In oktober 1784 probeerde Oostenrijk de doorgang op de Schelde af te dwingen en zond een paar schepen richting Antwerpen. Het kwam tot een incident met Nederlandse schepen. Een enkel schot werd gelost dat een ketel raakte op een Oostenrijks schip. Na dit treffen bood de Franse koning Lodewijk XVI aan te onderhandelen. Dit leidde uiteindelijk tot het verdrag van Fontainebleau (8 november 1785). Omdat het enige slachtoffer van deze oorlog een ketel was, kreeg deze gebeurtenis de naam van “Keteloorlog”.

Ondanks het feit dat de eigenlijke oorlogshandelingen beperkt bleven, had de Oostenrijkse keizer Jozef II zich wel

degelijk voorbereid op een oorlog. Er werd geen algemene dienstplicht afgekondigd maar er werden wel eenheden met vrijwilligers gevormd, de zogenaamde vrijkorpsen. Eén ervan werd opgericht door Baron von Stein en omvatte ongeveer 1200 man, waarvan velen afkomstig waren uit Duitsland. Mogelijk omdat het er naar uitzag dat er geen grootschalige oorlog ging komen, besloot Wenen midden oktober 1785 het vrijkorps Stein op te heffen vanaf 1 november 1785.

De manschappen van het korps, gelegerd te Namen, kregen op 31 oktober te horen dat hun korps vanaf de volgende dag ophield te bestaan. In afwachting van vervoer werden de soldaten in de kazerne gehouden. Het ongenoegen onder de manschappen was groot, zij begonnen te muiten en staken hun kazerne in brand. Er werd dan besloten ongeveer 600 man vanaf de volgende dag met schepen naar Navagne nabij Wezet te brengen. Voor de begeleiding van het vervoer werd een beroep gedaan op een infanterie eenheid die gelegerd was in de stad Tillier. De leiding van de operatie werd toevertrouwd aan de 19-jarige prins d’Isembourg, officier bij de eenheid van Tillier.

De soldaten van het vrijkorps vonden dat de reis te lang duurde en toen het konvooi zich op 1 november ergens tussen Hoei en Luik bevond ontstond er een nieuwe muiterie. De muiters overmeesterden de prins en dreigden ermee hem in de Maas te gooien als er niet aangelegd werd te Chokier. Andere soldaten kwamen tussenbeide en slaagden erin de prins uit de handen van de muiters te halen. Uiteindelijk besloot men te Chokier aan te leggen. De opstandelingen gingen van boord en verdwenen.

De rest van de manschappen bracht de nacht van 1 op 2 november door aan boord van de schepen. Op 2 november legden de schepen aan te Wezet. De soldaten werden er opgewacht door Spaanse en Hollandse ronselaars;

Keyzerlyken dienit.

NAMEN 5 November. Het Vry-Corps van Stein is hier afgedankt geworden op den 31 Octóber. Waer by eenige muityeryen zyn gepleegd, zoo met het in-brand-ftéken van een deel der Cazernen in déze Stad, als met een Officier te hebben willen omhalsbrengen, wanneer sy ingescheept wáren op de Maeze. Sy zyn met groote voorzorg vergeleyd door Luykerland tot aen de Grenzen van het Keyzerlyk gebied. Véle hebben dienst genómen onder Holland en Spagniën.

S-HAGE 9 November. Men weet nog niets met zé-

▲ Fig 4 Een samenvatting van het verhaal in het Lovens-Nieuws uit Leuven van 13 november 1785

à Tournai.

Six-cents hommes du corps de Stein réformés à Namur se sont présentés à la fois aux portes de la ville d'Aix; la bourgeoisie alarmée s'est mise sous les armes, & les a conduits poliment jusqu'aux confins de son territoire.

Les troupes qui prennent la route de Cologne

▲ Fig 5 De geschiedenis vermeld in de krant *Mercure de France*

een deel besloot dienst te nemen. Er was ook een detachement dragonders van Coburg uit Herve opgerukt om de groep, nu nog ongeveer 330 man groot, naar de grens te begeleiden. Het vrijkorps Stein arriveerde te Herve tussen 8 en 9 uur 's avonds.

De Oostenrijkers hadden voor de logistiek van troepenverplaatsingen een nieuwe functie in het leven geroepen, de burgerlijke oorlogscommissaris. Deze was belast voor het nemen van de nodige maatregelen bij de passage van de troepen. In dit geval waren het de heren Wunch en Orst de Bulloy. Vermoedelijk contacteerden zij Ernst. Hij schrijft in zijn brief dat hij in de nacht van 1 op 2 november om 12 uur verwittigd werd van de komst van de troepen.

De brief maakt geen gewag van de bovenstaande gebeurtenissen en beperkt zich tot de te nemen maatregelen in de streek.

De soldaten zouden overnachten te Henri-Chapelle en dan naar de grens trekken richting Aken. Ernst was nu in een race tegen de tijd om de lokale besturen uit de streek zo snel mogelijk te verwittigen. Hij tekent de brief op 2 november om 9 uur 's morgens te La Vlamerie. Een koerier bracht de brief dan naar de dorpen in de streek. Iedere gecontacteerde burgemeester ondertekende de brief, de laatste twee - Kreppenborgh voor Kettenis en Philips van Walhorn/Rabotrath - tekenden op 3 november. De brief werd afgetekend door in totaal 10 burgemeesters. Als je de reis reconstrueert werd ongeveer 50 km afgelegd. Ondertussen marcheerden de troepen doorheen de streek.

Ernst kondigt de komst van de troepen aan (300 man), tezamen met de begeleidende dragonders van Coburg (3 officieren, 15 korporaals en 90 dragonders) en het corps van Tillier (2 officieren, 10 korporaals en 100 manschappen). Hij brengt de lokale overheden ervan op de hoogte dat de groep vanuit Herve via Battice, Thimister en Henri-Chapelle naar de grens nabij Aken gaat "ende aldaer mijschijn verlaeten worden ten was dat de Magistraet van Aken het selve corps quaemen af te haelen ende veeders te

doen escorteren". Ernst bracht ook nog de magistraat van Aken op de hoogte van wat er stond te gebeuren.

Ernst schrijft dat de dragonders zullen patrouilleren in het gebied, maar hij raadt de lokale overheden toch aan zelf sterke patrouilles te organiseren om "vremhde ledighangers" te onderscheppen, "welckers disorders grootelijcks te vreesen zijn ende alsoo moeten geprevenieerd worden". Hun reputatie was het afgeschafte vrijkorps duidelijk al voorafgegaan.

Uit krantenberichten blijkt dat de soldaten in groepen van 20-30 onder begeleiding naar de grens gebracht werden. De verschillende patrouilles onderschepten nog 22 ontsnapte manschappen die op de 4e november de grens werden overgezet. Een krant schrijft dat toen het vrijkorps Aken naderde, de bevolking zich bewapende en de groep "beleefd" de regio uitleidde.

De brief van Ernst had iedereen snel op de hoogte gebracht. Hij laat de kleine drama's zien die in de rand van grotere historische gebeurtenissen plaatsvinden en hoe de toenmalige post daarbij functioneerde.

Bronnen:

Wikipedia artikels:

- de Keteloorlog
- het verdrag van Fontainebleau
- het Platdiets en de Platdietsse streek

Kranten uit 1785:

- Gazette van Gend
- Wekelyks-nieuws uyt Loven
- Mercure de France
- Patrimoine Monumental de la Belgique-Wallonie - tome 12/4 p.1623-1625, 1985 ✱

Traditionele Filatelie *en de* Transvaal 1d Staatswapenzegel *van* 1883

Het prille begin van een interesse in filatelie ligt natuurlijk bij de postzegel. Daaruit groeide de interesse om niet alleen postzegels te verzamelen maar ook te bestuderen. Dit is wat we op vandaag kennen als Traditionele Filatelie. Alle andere filatelistische disciplines zoals thematisch, postgeschiedenis, enz. zijn 'spin-offs' van de initiële passie voor de postzegel zelf.

De traditionele filatelie plaatst de postzegel centraal en wil de postzegel onderzoeken, analyseren en alle facetten van de postzegel aan bod laten komen. Je zou het een technische analyse van de postzegel kunnen noemen, op het gevaar af om ietwat saai over te komen. Daarom omschrijf ik het liever door te zeggen dat traditionele filatelie het levensverhaal vertelt van een postzegel. Traditionele filatelie heeft ongetwijfeld alles te maken met de kleuren, schakeringen, papier, gom, perforatie, variëteiten en wat minder met het gebruik van de postzegel: met het tonen van de afstempeling of zelfs op een brief.

Ik hou er zelf heel veel van om postzegels op deze manier te verzamelen en kan het alleen maar aanraden aan iedereen die een diepgewortelde interesse heeft in postzegels en er het verhaal achter wil ontdekken. Als dit als argument niet volstaat, dan zal het volgende zeker voldoen: door afstand te nemen van het verzamelen 'één van elke soort' wordt men verplicht om de postzegels echt te bestuderen zodat men kan identificeren wat de postzegel juist toont en waar het in het verhaal past. Soms vergt dit heel wat moeite voor je de juiste informatie kan achterhalen en hierdoor is dit tijdsintensief. Je kan dus eigenlijk zeggen dat je méér plezier haalt uit de postzegels.

Laat me met een voorbeeld illustreren hoe ver deze ontdekkingen je kunnen leiden en wat je onderweg zoal kan tegenkomen. Hiervoor vestig ik graag de aandacht op Transvaal en de heruitgebrachte 1d Staatswapenzegel van 1883.

In 1870 werden de eerste Transvaal (of beter gezegd Zuid Afrikaansche Republiek) postzegels uitgegeven. Deze hadden een groot formaat (22 x 25m) en werden gedrukt op platen die gemaakt waren door Adolph Otto van Mechlenburg, Duitsland. Deze drukplaten deden vele jaren dienst en werden voor een laatste keer hergebruikt toen de 'Eerste Britse Bezetting' van Transvaal ten einde liep en er een nieuwe voorraad postzegels nodig was. Dit gebeurde in 1883-85.

De 1883 heruitgebrachte 1d Staatswapenzegel is de meest courante van de Transvaal postzegels uit de klassieke periode die een einde kent in maart 1885 toen postzegels met een nieuwe design werden uitgegeven.

In de Yvert-catalogus wordt zeer weinig verteld over de 1883 1d. Er is enkel een referentie ►

1883 Types de 1870 - 73. Dentelés 12.

70 1p. noir (a)

5 »

2 »

De Stanley Gibbons catalogus, die toch geldt als de belangrijkste referentie voor landen uit het Britse Gemenebest, bevestigt ook deze karige informatie. Er wordt wel melding gemaakt dat deze postzegel bestond in verschillende kleurschakeringen en gedeeltelijk ongetand.

(Typo J.F. Celliers)				
1883 (20 Feb-3 Aug). Re-issue of T 1 and 2. P 12				
171	1	1d. grey (to black) (5 Apr) ...	8.00	3.00
		a. imperf vert (horiz pair) ...	£ 3.00	
		b. imperf horiz (vert pair) ...	£ 6.00	£425

Er is veel kans dat indien men twee kopiën heeft van de 1883 1d postzegel, deze een andere zwartschakering zullen hebben. Sommige kopies zijn eerder lichtgrijs, andere vertonen een intense ravenzwarte kleur en daartussenin ligt een hele kleurschakering van grijstinten. Daarom loont het zeker de moeite om twee sterk contrasterende postzegels te tonen en het is even verleidelijk om een hele reeks te tonen van lichtgrijs naar diepzwart. Deze schakeringen zijn heel waarschijnlijk, op één uitzondering na waar ik later zal op terugkomen, het resultaat van het meer of minder met inkt bestrijken van de drukplaat tijdens het drukproces. Dit kan niet gebruikt worden om de zegels in verschillende drukoplagen op te delen.

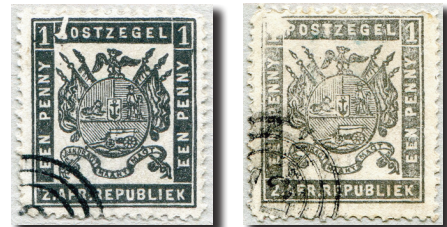

"50 shades of grey"

We weten dat de 1d in verschillende drukoplagen werd gedrukt en dat er meer dan 20 drukoplagen bestonden. Helaas zijn de originele bronnen hierover verloren gegaan zodat er geen details gekend zijn over de verschillende tijdstippen van deze verschillende drukbeurten.

Twee kopies van de 1883 1d volstaan reeds om aan te tonen dat de postzegel in verschillende kleurschakeringen bestaat. Vanaf drie begint men te beseffen dat er verschillende treffende en gegeerde variëteiten bestaan waar een verzamelaar naar op zoek kan gaan.

De drukplaten werden gedurende 13 jaar gebruikt, met slechts een korte periode waarin Koningin Victoria postzegels werden gedrukt. In 1883 was het duidelijk dat de drukplaten tekenen vertoonden van sleet. Bovendien waren sommige van de drukclichés beschadigd door het gebruik of wanneer er per ongeluk een werktuig op viel.

Gevallen schroevendraaier ▲
ter hoogte van P' positie L2

▲ Onzichtbare linkse 1' positie L7

Gebroken kader rechts' positie R4 ▲

▲ Duidelijke breuk boven kader' positie R26

Wanneer men één postzegel bemachtigt met een variëteit wordt men vlug in verleiding gebracht om op zoek te gaan naar andere variëteiten. Eens men erin geslaagd is om een paar prominente voorbeelden te verzamelen duurt het niet lang voordat men elke variatie (beschadiging) wil bezitten die er te vinden is.

Een treffende variëteit is op zichzelf al interessant en is een mooie aanvulling op een verzameling. Het volstaat niet om enkel de variëteit te beschrijven; om het verhaal diepgang te geven en er inzicht in te verwerven helpt het als men ook kan verwijzen naar de positie van deze specifieke variëteit in het vel. Hiervoor is veel ander zegelmateriaal nodig waar naar men kan teruggrijpen en het is dikwijls noodzakelijk om er andere studies op na te slaan.

Wanneer men na een zekere periode een redelijk aantal posities verwerft, groeit enkel het verlangen om er nog meer in zijn bezit te krijgen, om niet te zeggen alle posities! Het proces van het reconstrueren van een volledig vel is zo oud als het verzamelen en moet worden gezien als het echte hart van de traditionele filatelie.

De 1883 1d postzegel werd gedrukt op twee drukplaten van 40 clichés, geplaatst in vijf horizontale rijen van acht. De twee platen werden gelijktijdig gebruikt en we refereren dan ook naar de linkse en rechtse plaat.

Het is een dankbaar maar ook langzaam proces om de twee vellen te vervolledigen. In het totaal zijn er 80 posities om in te vullen. In het begin blijken de nieuwe aanwinsten dikwijls op een andere positie te zitten, maar naargelang de reconstructie vordert, is er minder en minder kans dat een nieuwe aankoop een andere positie beslaat en wordt het echt moeilijk om alle posities in te vullen. Temeer omdat niet voor alle posities duidelijke variëteiten bestaan. Daarom is het soms moeilijk om de juiste positie vast te stellen. Dit dwingt je – in de positieve zin van het woord! - om geconcentreerd en veelvuldig de postzegels te onderzoeken en hierin ligt een groot plezier. Na al het harde werk om de laatste posities vast te pinnen is de voldoening des te groter wanneer het werk uiteindelijk af is.

Bovendien is er kans dat je tijdens dit onderzoek op nieuwe ongekende aspecten stoot.

Tijdens mijn werk om het blad te reconstrueren leek het mij dat de tanding van sommige postzegels verschillend was van andere. Gibbons beschrijft de tanding als '12' (gaatjes per twee cm). Ik had echter de indruk dat sommige postzegels een grovere tanding vertoonden dan de andere. Het bleek al gauw dat sommige postzegels inderdaad waren met tanding 11.9 en andere met 12.2. Dit lijkt een subtiel verschil, maar geloof me, na een tijdje zie je echt wel het verschil, zelfs zonder het te moeten meten. De gemakkelijkste manier trouwens om een tanding te checken is een referentiepostzegel te nemen en niet een tandingmeter. De tanding kan dan gemeten worden tegenover de referentiepostzegel met een reeds gekende tanding door de twee postzegels naast elkaar te leggen.

▲ Bovenste postzegel getand 12.2 en de onderste postzegel getand 11.9

Volledige reconstructie van het linkse en rechte vel - 80 posities in totaal. ▲

Deze ontdekking, goed 100 jaar na de eerste uitgave van de postzegel, splitste plotseling al mijn 1d postzegels in twee duidelijke groepen: de vroege postzegels met 11.9 geperforeerd en een latere groep met 12.2 geperforeerd. Maar hier stopt het verhaal niet.

Al mijn kopieën die een duidelijke lichtgrijze tint vertonen vielen in de groep getand 11.9. Bij nader onderzoek (door goed te kijken én te voelen) bleek dat deze lichtgrijze postzegels gedrukt werden op een verschillend soort papier. Papier met een glad oppervlak terwijl al mijn andere kopieën van de 1d gedrukt waren op een grof papier dat de inkt op een andere manier absorbeerde. Gedateerde kopieën van de 1883 1d zijn zeer zeldzaam, maar twee gekende brieven met de lichtgrijze 1d op behandeld papier bevestigen dat deze de eerste postzegels waren van de 1883 1d uitgave, d.w.z. postzegels van de eerste druk.

▲ Eerste druk: lichtgrijs op behandeld papier.

Zowel de tanding 11.9 als de 12.2 zijn 'lijntandingen'. D.w.z. dat zij het resultaat zijn van tandingsnaalden in een lijn geplaatst en toegepast op de ongetande postzegels zowel horizontaal als verticaal (6 keer horizontaal en 9 keer verticaal om een vel van 40 postzegels (5x8) te tanden).

De tanding werd niet altijd nauwkeurig uitgevoerd wat soms grappig uitziende postzegels oplevert:

Misplaatste tanding ▶

Extra verticale tandingrij ▶

Verder onderzoek van mijn kleine selectie van 1d postzegels van de eerste druk leidde tot nog een andere ontdekking. Bij een zekere kopie, die ik reeds lange tijd had bestudeerd zonder hem te kunnen plaatsen in het vel, werd het me opeens duidelijk. Deze kopie had mij altijd vreemd geleken. Het papier was ongetwijfeld behandeld, maar de postzegel zag er veel donkerder uit dan gelijk welke andere kopie op dit papier. Het bleek dat deze postzegel twee maal was gedrukt!

De tweede druk is slechts minimaal anders geplaatst in vergelijking tot de originele druk maar geeft toch blijk van een dubbele schaduw van de gehele tekening. Dit is duidelijk te merken aan de vlaggenstokken die het wapenschild omringen.

Dubbele druk

Soms werd verkeerdelijk een extra tandingrij toegepast:

En, zoals erkend door de Stanley Gibbons catalogus, werden er soms twee rijen postzegels naast elkaar niet getand:

Niet getand horizontaal tussen twee postzegels ▶

Hoe indrukwekkend sommige van deze perforaties ook mogen zijn, het meest interessante aan de tanding is misschien wel het feit dat de dubbele vellen (2 x 40 postzegels) meestal (doch niet altijd) getand werden door ze in tweeën te plooiën door een 12 mm interpaneel. Een brugpaar te vinden dat dit interpaneel, een zegel van het linkse en een zegel van het rechtse vel toont, illustreert op een reële en mooie manier deze werkwijze.

▲ 3-ring stempel '3' van Rustenburg en '22' van Rolfontein, en 4-ring stomme stempel van Potschefstroom.

Brugpaar: posities 16 linkervel en 25 rechtervel. ▲

De 1883 1d postzegels werden gedrukt en gebruikt tijdens een tweejarige periode, nl. 1883-1885. Tijdens deze periode werden postzegels voornamelijk afgestempeld door een 3-ring nummerstempel. Het nummer '1' van Pretoria is overduidelijk de meest courante en neemt meer dan de helft van de afgestempelde kopies voor zijn rekening. Alle andere nummerstempels zijn zeldzamer; sommige zelfs uiterst zeldzaam en andere niet gekend. Tijdens die periode was Potschefstroom de tweede belangrijkste stad en kreeg in die hoedanigheid het nummer '2'. In Potschefstroom werd echter de voorkeur gegeven aan een oudere 4-ring stomme stempel i.p.v. aan de 3-ringige met het '2' nummer. Er is geen enkele 1883 1d postzegel gevonden afgestempeld met het nummer '2'.

Postzegels afgestempeld met naamstempels met datum, kurkstempels of negatiefstempels zijn ongewoon, zelfs zeldzaam.

1883 Arms Stamps Reissue

1d grey-black

The sheets of the First printing on surfaced paper were all perforated leaving the margins imperforated leaving the stamps at the edges of the panes with large margins. However, very few stamps with the full upper margin have survived to this day. The double sheets were perforated down the middle gutter. Due to the surfacing of the paper the colour is slightly washed out on used copies.

Full upper margin L6

Full lower margin and perforated gutter R33

One of only two recorded covers carrying copies of the first printing of the 1883 reissued 1d stamp, and extraordinarily both copies show the full upper margin. The left stamp (position L8) shows also the perforated gutter separation between the left and the right pane. The stamp covers the margin of the right stamp (position R7). The two stamps are used in combination with two Queen Victoria stamps of the first British Occupation making up the 1 shilling rate to Europe via the Cape (1/10-1882 - 31/3-1885).

1st printing cut top margin L8

1st printing cut lower margin R34

1st printing 3-ring 14 L28-29 Pilgrim's Rest

Tvl 11-1 2015 1883 1d 14/04/2015 p 2

◀ Pretoria naamstempels, kurkstempels en negatiefstempels van Llanwarme.

Op een brief is de 1883 1d postzegel verrassend zeldzaam. Er zijn slechts 55 brieven gekend en het is daarom altijd speciaal om te kunnen aantonen hoe deze postzegels eigenlijk werden gebruikt om de port te betalen.

1883 1d samen gebruikt met de 3d verkrijgen van dezelfde uitgave om de 4d port te betalen naar Natal. De enveloppe werd vanuit Zeerust verstuurd en de postzegels afgestempeld met een 3-ring stempel '8'. ▶

Het beschrijven en illustreren van de verschillende aspecten – zoals hierboven - van deze enkele postzegel brengt hem tot leven en vertelt een fascinerend verhaal. Deze voorheen ene anonieme postzegel is uitgegroeid tot een interessant verhaal dat meerdere albumpagina's in beslag neemt. ❁

1883 Arms Stamps Reissue 1d grey-black

Gutter - The print sheets were divided into two panes of 40 stamps separated by an 11mm gutter. Sheets perforated 12.2 were folded down the middle before being perforated in one operation - one pane perforated from the front and one perforated from the back. Typically the panes were separated (torn through the fold in the gutter) before distributed/sold but occasionally not. Gutter pairs documenting the method of perforation and showing the gutter between panes are rare, especially used.

Gutter block of four with stamps of both left and right pane. Positions L8 - R1 and L16 - R9. Very rare used gutter block canceled by an equally rare negative bag seal.

Exceptional gutter block showing two perforation errors: Horizontally: The line of perforation has not covered the whole width of the panes leaving the central stamps half imperforate. Vertically: The perforation is doubled (diamond perforation) on the far side of the outer stamps of the block. Positions L31-32 - R25-26 and L39-40 - R33-34.

Left Pane				Right Pane		
6	7	8	1	2	3	
15	16	17	9	10		
23	24	25	17	18		
30	31	32	25	26	27	
38	39	40	33	34	35	

Used gutter pair positions L40 - R33. Note the misalignment between the two stamps caused by not folding the two panes straight down the middle.

T4 11-1 2015 1883 1d 14/04/2015 p.3

1883 Arms Stamps Reissue 1d grey-black

Whereas the sheets perforated 12.2 were always folded down the middle of the gutter before perforated, the sheets of the earlier printings were mostly perforated down the middle of the gutter. The sheets were perforated all around but sometimes the perforation in the margin left the marginal stamps with wider, yet perforated, margins. On rare occasions one perforation operation was missed leaving stamps to be imperforated in between.

L40 perf. 11.9 Sheets perf. 11.9 perforated through gutter. R33 perf. 11.9
L24 perf. 12.2 Sheets perf. 12.2 folded through the gutter. R33 perf. 12.2

Pair imperforated in between horizontally. The pair is also showing the vertical perforation widely placed into the right hand margin of the sheet as well as the horizontal perforation widely placed into the lower margin. (perforation 12.2)

positions R32/40

Block of four positions L26-27/34-35 Widely perforated lower margin
Block of four positions R7-8/15-16 Widely perforated upper & left margins

Agenda, Info en Mededelingen

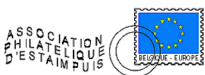
Le **Cercle Royal Philatélique de Gembloux** organise le dimanche **9 octobre 2016** de 9 à 15h **une bourse d'échanges** (toutes collections) dans les locaux restaurants de l'institut horticole de la Communauté Française, rue Entrée Jacques 5030 Grand-Manil Gembloux.
Renseignements: W. Monfils, tél. 010 65 96 06, bs 132331@skynet.be

Le **Royal Club Philatélique de Wavre** organise sa **bourse annuelle** le dimanche **16 octobre 2016** de 9 à 16 heures en la salle des fêtes de l'hôtel de ville de Wavre.
Entrée gratuite.
Renseignements: Mr. Jean David Soille, tél. 0474 06 93 94.

De **Koninklijke Postzegelkring LEDA** viert haar **50 jarig** bestaan. De club organiseert op zaterdag **22 oktober 2016**, gelijktijdig met de **bijzondere postzegeluitgiften 2016**, de filatelistische tentoonstelling met wedstrijd karakter "**Beginnersklasse**" en de **1ste Competitieve Nationale tentoonstelling** "Prentbriefkaarten". De uitgifte van speciale **My Stamps** en een **Jubileumboek** staan eveneens op het programma. Dit gaat door van 9 tot 17 uur op het gelijkvloers in zaal "De Bron", Kerkevijverstraat 19A in 9340 Lede. (Gratis ruime parking en op 5 min. van het station.).
Inlichtingen: roland.deswaef@skynet.be.

Op zaterdag **29 oktober 2016** van 8u30 tot 17 uur organiseert **Postzegelclub Philac Avelgem** voor de 21e keer haar **ruilbeurs**.
De ruilbeurs gaat door in het Ontmoetingscentrum Spikkerelle, Scheldelaan 6, 8580 Avelgem (ruime parking is voorzien achter de kerk). Gratis toegang.
Info: tel.: 0497 12 00 83 - email: luc.poignie@telenet.be en w.callewaert@telenet.be

De **Association Philatélique d'Estaimpuis** organiseert een filatelistische tentoonstelling en een beurs ter gelegenheid van zijn **40ste verjaardag**, de zondag **30 oktober 2016** van 9 u. tot 16 u. in zaal "La Redoute", Rue de Menin, 7730 Estaimpuis (Autosnelweg A17 uitrit 2 Estaimpuis, volg de pijlen "La Redoute"). Vrije toegang.
Inlichtingen : Bernard Péters, Rue des Combattants 82, 7730 Néchin. 069.35.10.53
email: bernardpeters@scarlet.be

De **Oudenburgse Postzegelclub (K.V.B.P.)** organiseert op dinsdag **1 november 2016**, van 9u tot 17u zijn **19de Ruilbeurs** (postzegels, brieven, maximafilie enz.)
Plaats: Ipso Facto, Marktstraat 25, 8460 Oudenburg. Toegang gratis.
Info: Eddy Desmedt, Oude Brugseweg 268, 8460 Roksem, tel. 050 81 33 60
Germain Lachat, Nieuwstraat 42, 8460 Oudenburg, tel. 059 26 82 14

De **Vilvoordse Postzegelclub** organiseert op vrijdag **11 november 2016**, van 9 tot 15 uur, een **Filatelistische Ruil dag** met de medewerking van een buitenlandse handelaar gespecialiseerd in thematische filatelie en postgeschiedenis.
Plaats: Refter van het Koninklijk Atheneum, ingang langs de schoolparking Van Helmontstraat 6, 1800 Vilvoorde. Op 5 minuten van het station en de bushaltes van Vilvoorde.
info: www.brafila.be - Francis Dochez 02 305 47 21 - email: dochez.francis@skynet.be

De **Koninklijke Vriendenkring Roeselaarse Postzegelverzamelaars** organiseert op vrijdag **11 november 2016**, van 9.00h tot 16.00h, zijn **19de Grote Roeselaarse Verzamelbeurs** in de nieuwe zaal "De Nieuwe Deure", Izegemseardeweg 30, 8800 Roeselare-Beveren. Toegang gratis.
Info: Geert-Verghote@hotmail.com - tel. 051 22 71 80.

“t Vlaamsch Hoofd” Postzegelkring Antwerpen Linkeroever nodigt u allen uit op hun **Jaarlijkse Postzegelbeurs** op zaterdag **19 november 2016** van 9.00 tot 15.00 uur. Zaal “Sint Anneke Centrum” (S.A.C. naast de kerk), Hanegraefstraat 5, 2050 Antwerpen Linkeroever. Toegang gratis.
Info: Mr. Paul Verstappen, voorzitter: email: paul.annemie@skynet.be.

Le groupement philatélique **“Les Amis de Montigny”** organise le samedi **28 novembre 2016** leur **10e bourse annuelle d'échanges** au Foyer Culturel n° 5 à 6110 Montigny-le-tilleul. Entrée gratuite. Renseignements: Guy De Praeter, tél. 0471 85 48 18 - email: guydepraeter@hotmail.be

Op zondag **4 december 2016**, van 9 tot 15 uur, organiseert de **KVBP Afdeling Leuven** haar **32ste nationale postzegelbeurs** in het Koninklijk Atheneum Redingenhof, Redingenstraat 90 in 3000 Leuven. Ruime parking, ook makkelijk te bereiken met het openbaar vervoer: vanaf het NMBS-station Leuven met bus 7 of 8 tot halte “Redingenhof”. Toegang is gratis.
Info: Laurens Dumont, tel. 0472 34 98 91 - email: laurens_dumont@yahoo.com

De **Koninklijke Postzegelkring Philatelia Alost** organiseert op zaterdag **10 december 2016**, van 9u00 tot 16u00, zijn **59ste Internationale Ruilbeurs** in zaal “De Brug”, Hertshage 11-19, 9300 AALST.
Inlichtingen en reservaties: Michel De Meester, tel. 053 77 36 68 of 0479 77 82 18 - micaal@telenet.be
Antoine Use, tel. 053 60 85 68 of 0479 76 02 18 - antoine.use@telenet.be

MEDEDELING

De Filatelistische Studiekring Oost-Vlaanderen (FISTO) heeft zijn 129^e studie gepubliceerd. Onder de titel Filatelistische Varia 2016 bevat zij de volgende bijdragen:

De oorsprong en het gebruik van de eerste Taxis stempel in Gent: de Posthoorn stempel (M. Bottu), De Italiaanse deelname aan de Spaanse burgeroorlog (O. Demeyer), Enkele ongewone verzendingen per expres (A. Pierret), De ‘AUD:’-stempel van Oudenaarde in de Oostenrijkse Tijd (W. Ronsse), Geadresseerd verkiezingsdrukwerk voor de gemeenteraadsverkiezingen van 24 april 1983 in Gent (W. Vande Wiele) en De militaire censuur in Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog (K. Vermeulen).

De studie telt 40 bladzijden en kost 6,00 €, eventueel te verhogen met 2,37 € voor verzending binnen België. Zij kan worden besteld door storting of overschrijving van dit bedrag op rekening nr. BE90 8906 8410 2332 van FISTO, Kolliekasteelstraat 14, 9030 Mariakerke. Een bevestiging van de bestelling per e-mail wordt op prijs gesteld en voorkomt misverstanden (secretaris@fisto.be).

**DE NIEUWE OBP 2017, IN 2 DELEN!
LE NOUVEAU COB 2017, EN 2 VOLUMES**

**BESCHIKBAAR VANAF OKTOBER 2016
DISPONIBLE EN OCTOBRE 2016**

Officiële
Postzegelcatalogus
Catalogue Officiel
de Timbres-Poste

Volume 1

**België
Belgique**

2017

62e uitgave/édition

Officiële
Postzegelcatalogus
Catalogue Officiel
de Timbres-Poste

Volume 2

**Belgische
Ex-Koloniën
Anciennes
Colonies Belges**

2017

62e uitgave/édition

EUPEN'S SCHÖNSTE PLÄTZE
LES PLUS BELLES PLACES D'EUPEN
DE MOOISTE PLEINEN VAN EUPEN

**MET EEN GRATIS
NIET-AANGENOMEN ONTWERP
AVEC UN NOUVEAU PROJET
NON-ADOPTÉ GRATUIT**

Uitgegeven door de Belgische Beroepskamer van Postzegelhandelaars vzw.
Emis par La Chambre Professionnelle de negociants en Timbres-Poste asbl.

UITGIFTEPRIJS / PRIX D'EMISSION: 29,90

Variëteiten *en* druktoevalligheden *op de* Mechelse druk 100 Fr. koning Albert I, *type Montenez*

In tegenstelling met de uitgifte '*Kleine Montenez*' van 1921 waar de variëteiten voor een groot gedeelte zijn gekend en gecatalogeerd, ziet men weinig verschijnen over de latere uitgifte van 1929, namelijk de '*Grote Montenez*'.

In de '*Philatéliste Belge*' nr.15 (09-2015) verscheen een interessant studie-artikel door Mira Bourgoïn-Soeteman, over de 50 fr. wijnrood waarin de variëteiten 'afgesneden neus' en punt achter de E van België worden beschreven. De 100 Fr. gedrukt door de Zegeldrukkerij van Mechelen vertoont bij nadere studie ook enkele interessante variëteiten.

Korte historiek :

- Koninklijk besluit van 7 september 1928 en ministerieel besluit van 9 januari 1929.
- In gebruik van 25 januari 1929.
- Buiten gebruik op 1 april 1948.
- Panelen van 5 x 5 zegels.

Platen in diepdruk door de firma Cottens Frères et Cie, Parijs. Diepdruk eerst door de firma Achille Chassepot te Parijs, nadien door de Zegeldrukkerij te Mechelen. (Het was immers goedkoper dit door de Zegeldrukkerij in Mechelen te laten doen).

De hoge luchtposttarieven naar Belgisch Congo en vooral naar Zuid-Amerika lagen aan de basis om postzegels van 10 Fr, 20Fr, 50 Fr. en 100 Fr. aan te maken.

▲ Fragment van een postpakket verstuurd per luchtpost en aangetekend van Brussel, 1940, naar Belgisch Congo. 310 Fr port voor een zending van 475 gr. waarvan 95 luchtporten à 3 Fr./ 5 gr. = 285 Fr.

De 100 Fr. : tanding 14 x 14 ½ met een oplage van 34.125 zegels of 1.365 vellen van 25 zegels.
Karmijnbruin (1939), fel karmijnrood en karmijnrood (1941) ▶

Ongetand met typografische opdruk "Specimen" bestemd voor de hoofdzetel van de U.P.U. te Bern, die ze vervolgens naar de aangesloten U.P.U. landen verstuurde.

Tanding van Mechelen : kamtanding (1 enkele perforatie in het vel).
De perforatie van het linkerveldeel loopt door in de velrand, de perforatie van het rechterveldeel stopt bij de zegel.

De variëteiten :

Kleurstreep boven de 1ste 0.

Zegel nr. 6 (eerste zegel van de tweede rij) op alle 100 Fr. vellen karmijnrood en karmijnbruin van 1939 en 1941.

In theorie kunnen er maximaal 1.365 exemplaren (= het aantal vellen) bestaan met deze variëteit. In de praktijk moeten we voor het aantal nog bestaande zegels rekening houden met de vernietigde zegels nà gebruik en dit is moeilijk te bepalen.

Een tweede variëteit is de gedeeltelijke naam van de graveur.

▲ De laatste 2 letters zijn onvolledig, dus de E leest men als een F en bij de Z ontbreekt het onderste horizontale lijntje.

Deze variëteit komt voor op de 2de rij zegels t.t.z. van de 6de tot en met de 10de zegel ter hoogte van de cijfers in de velrand.

Zegel nr. 6 heeft dus beide variëteiten: zowel de kleurstreep boven de O als de onvolledige naam van de graveur.

De zegels werden gedrukt in diepdruk (taille-douce) waardoor het soms voorkomt dat de inkt in de cartouches gebreken vertoont door slechte beïnkting. Deze kleine gebreken komen niet altijd op dezelfde plaats voor in het vel, waardoor we dit eerder als druktoevalligheden mogen bestempelen. Deze druktoevalligheden ziet men vooral bij de uitgifte 'Kleine Montenez' - in mindere mate bij de Mechelse druk en zelden bij de zeer verzorgde Parijse druk.

✿

Wie herinnert zich niet Antverpia 2010 van 9 tot 12 april in Antwerp Expo met als Special Guest TAIWAN, R.O.C. en CHUNGHWA post.

En nu 6 jaar later werden 7 Belgische inschrijvingen aanvaard voor deelname aan de tentoonstelling PhilaTaipei 2016 van 21 tot 26 oktober, waaronder **1 postgeschiedenis**, **4 thematische**, **1 jeugd** en **1 literatuur** inzending.

Langs deze weg wensen we de organisatoren dan ook een vlot verloop toe van de manifestatie en alle succes voor onze deelnemers.

Het kamp van Brasschaat en Brasschaat-ORT gedurende WO I (deel 3)

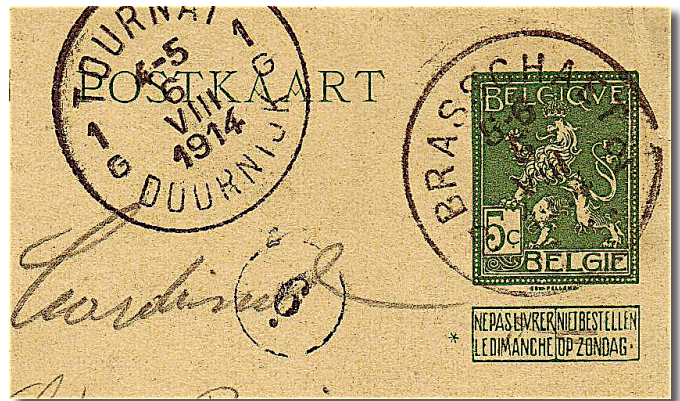
II. WERELDOORLOG 1

a. Periode augustus, september en oktober 1914

Op 01 augustus 1914 werd de mobilisatie afgekondigd van het Belgisch Leger. Slechts vanaf 7 augustus 1914 werd met een rondschrijven medegedeeld dat de verzonden en ontvangen gewone briefwisseling van de militairen, portvrijdom genoot, mits aangeven van hun militair adres en vermelding "S.M.", "M.D." of "E.M."

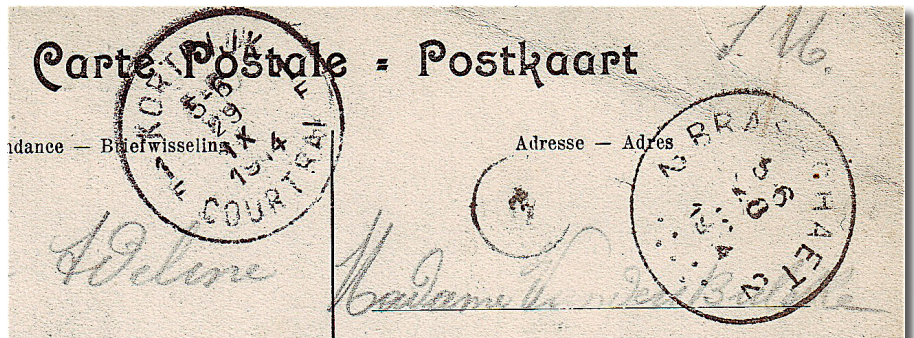
▲ Postwaardestuk met afstempeling "BRASSCHAET 2 / 5.VIII.1914" ►

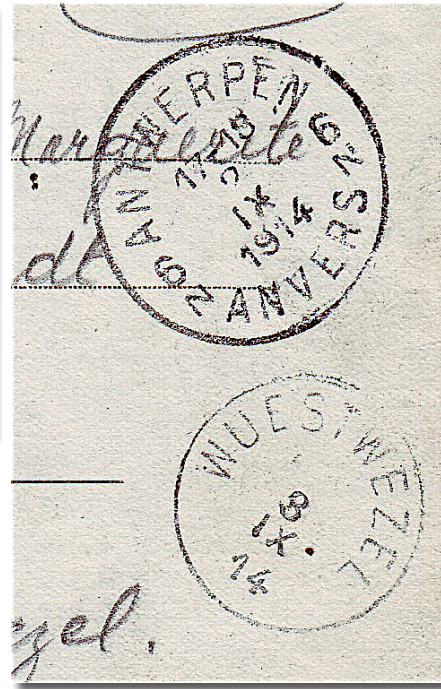
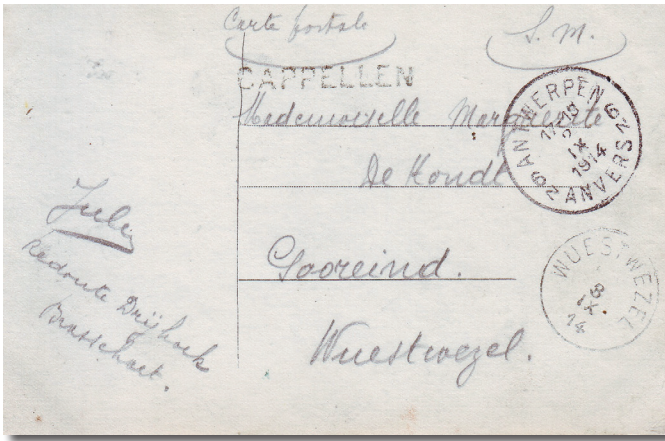
Het bureel "BRASSCHAET 2" wordt gesloten in september 1914 en zou terug geopend zijn op 16 juni 1915 volgens bepaalde literatuur bronnen. Hetgeen sterk betwijfeld wordt door mij, gezien er tot op heden geen enkele afstempeling is gevonden na 28 september 1914 van "BRASSCHAET 2".

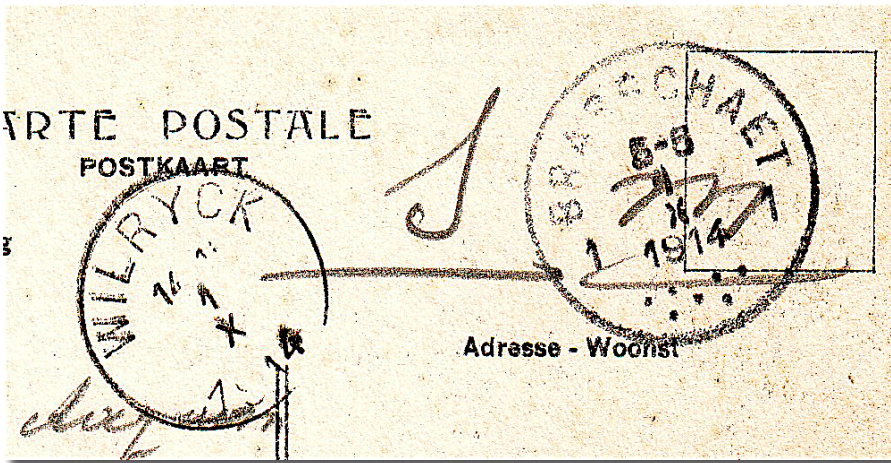
▲ Zichtkaart "SM" van "BRASSCHAET 2 / 28.IX.1914", een van de allerlaatste dagen van de opening van kantoor BRASSCHAET 2.

Het postkantoor van BRASSCHAET 1 werd volgens lokale bronnen op 7 oktober 1914, en volgens officiële bron op 9 oktober 1914 gesloten.

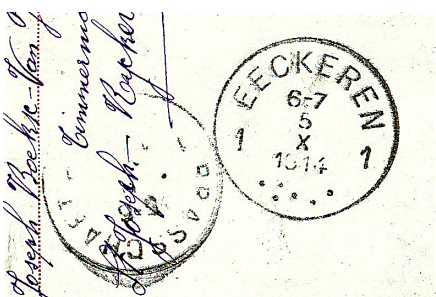

▲ Kaart "SM" van "REDOUTE DRIJHOEK BRASSCHAET" via naamstempel "CAPELLEN" en "ANTWERPEN 6 / 2.IX.1914" naar GOOREIND via "WUUSTWEZEL".
 PS. : REDOUTE : was in de vroegere vestingsbouw een kleine, geïsoleerde, meestal vierkante schans, voor Infanterie en Artillerie. ►

◀ Kaart "SM" "BRASSCHAET 1 / 1.X.1914" naar WILRYCK ▲

Postwaardestuk van "RYCKEVORSEL 3.X.1914" naar "EECKEREN 5.X.1914" en doorgestuurd naar "BRASSCHAET 1 / 6.X.1914" ►

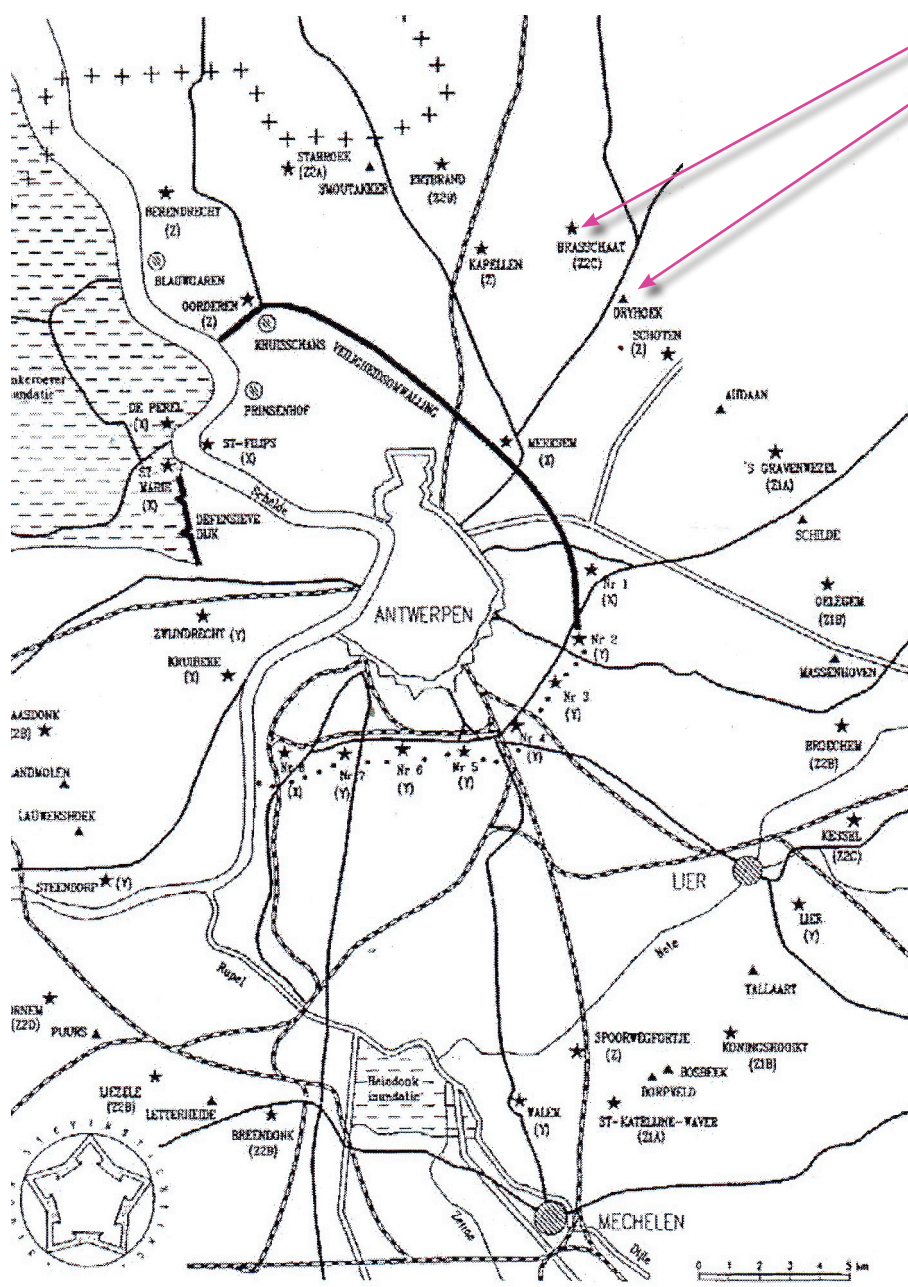

De dutische bezettingstroepen trokken BRASSCHAET binnen op 10 oktober 1914.

b. Duitse bezetting van het KAMP VAN BRASSCHAET

Toen ANTWERPEN op 10 oktober 1914 in Duitse handen viel, bereikte een voorhoede tevens het Kamp van BRASSCHAET. De laatste bewakers hadden 's middags het Kamp verlaten om in NEDERLAND een veilig onderkomen te vinden. Het Kamp lag er dus vreedzaam bij, intact en gereed om zijn Duitse gasten te ontvangen.

Maar er was niet alleen het Kamp van BRASSCHAET maar ook het FORT van BRASSCHAET, één van de 17 forten van de grote fortengordel rond ANTWERPEN.

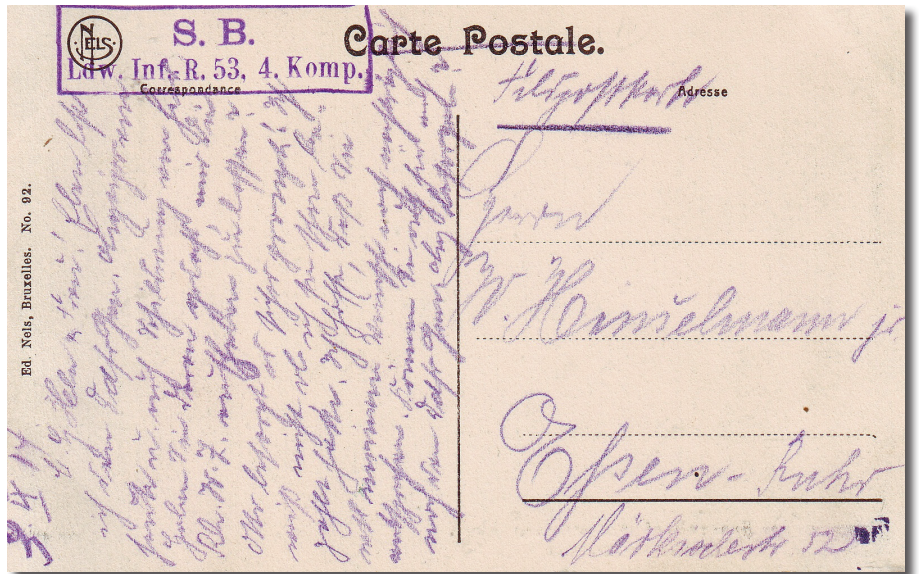
FORT van BRASSCHAET

SCHANS van de DRIJHOEK

De telefoonlijnen met de andere forten en schansen waren wel verbroken maar het fort werd niettemin strijdvaardig gemaakt. Toen de zuidelijke forten (KESSEL, ST. KATHELINE - WAYER, WALEM,) werden ingenomen, werd de toestand onhoudbaar. Kapitein WIJNEN besloot op 9 oktober 1914, met zijn manschappen, evenals de manschappen van schans DRIJHOEK, zowel het Fort als de Schans te verlaten richting NEDERLAND, dit om de capitulatie te vermijden. Daar werden ze geïnterneerd zoals afgesproken. Voor de Duitse overheid was het KAMP van BRASSCHAET volledig "SPERRGEBIET". Het werd gebruikt als Artillerieschool, voor de verzorging van zieke en gekwetste soldaten en door de eenheden die moesten zorgen voor de bouw van de bunkerlijn van ZANDVLIET - SCHOTENVAART - TURNHOUT. Er werden ook kursussen gegeven voor de vorming van lagere onderofficieren, de zogenaamde TRUPPENFÜHRER.

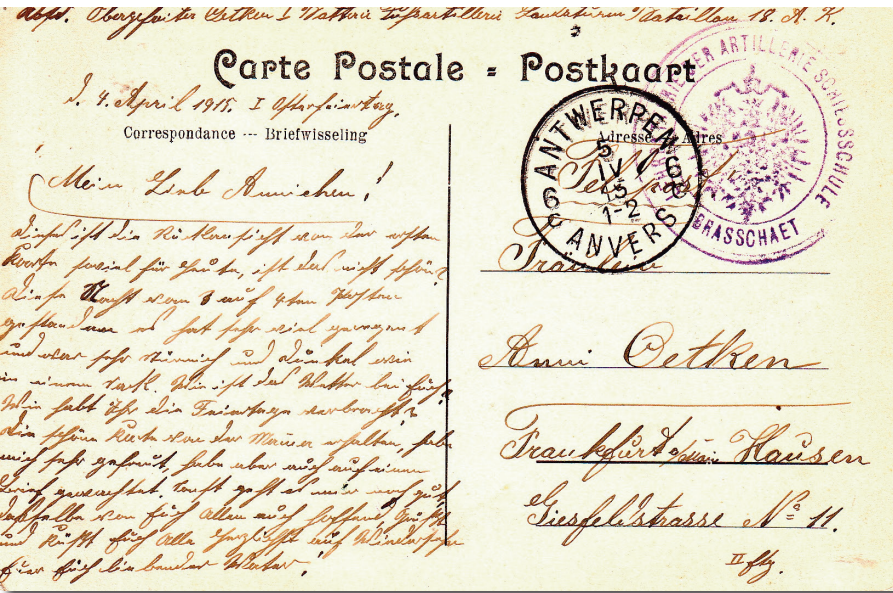
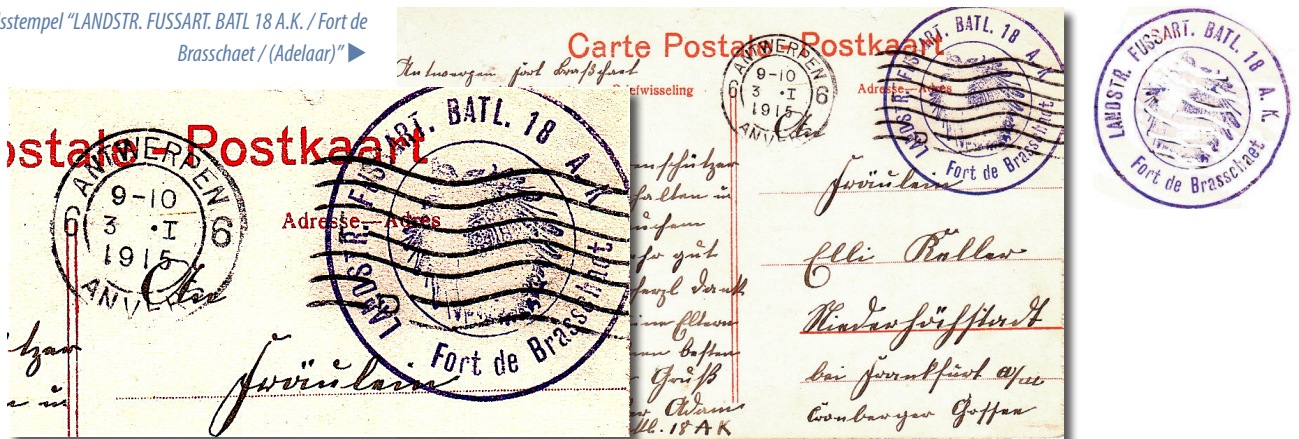
De eerste sporen van briefwisseling, ENKEL VOOR DUITSE TROEPEN en DUITSE AUTORITEITEN, vinden we reeds terug begin november 1914, zonder datumstempel, enkel met eenheidsstempel. Op te merken valt dat het "Postamt BRASSCHAET – TRUPPENLAGER" een postkantoor was met Duitse postbedienden.

Zichtkaart (Brasschaet) Feldpost van 3.11.1914 zonder datumstempel, met violette eenheidsstempel "Ldw.Inf.R. 53. 4.Komp." naar ESSEN (D). ▶

Vanaf januari 1915 met Belgische afstempelingen van ANTWERPEN.

Zichtkaart geschreven "Antwerpen fort Brasschaet" van "ANTWERPEN 3.I.1915" naar Frankfurt am Main met violette eenheidsstempel "LANDSTR. FUSSART. BATL 18 A.K. / Fort de Brasschaet / (Adelaar)" ▶

◀ Zichtkaart van "ANTWERPEN 6 C / 5.IV.1915" naar Frankfurt am Main met violette eenheidsstempel "LEHRBATTERIEDERARTILLERIE SCHIESSCHULE / BRASSCHAET / (Adelaar)". ▼

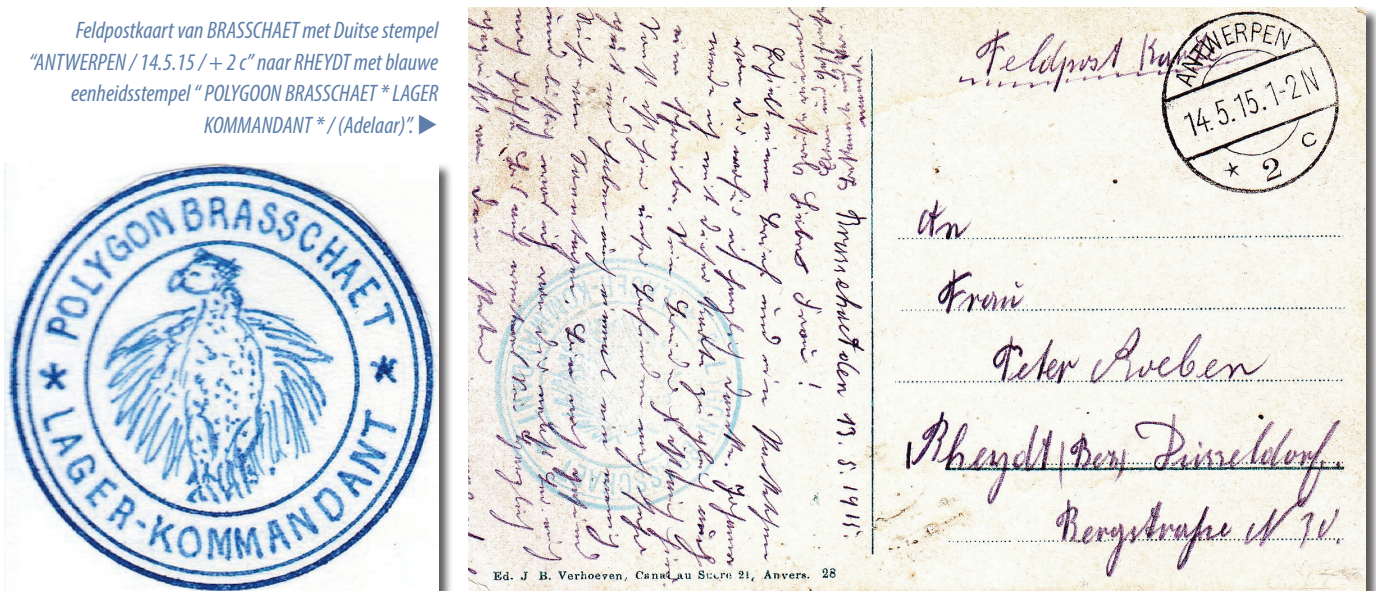

Vanaf mei 1915 met de Duitse stempels van ANTWERPEN.

(Feld)Postkaart van "BRASSCHAET" naar LÜBBECK met Duitse stempel "ANTWERPEN / 4.5.15 / * 2 c" en zwarte eenheidsstempel "LANDSTURM – INFANTERIE / BATAILLON MINDEN" ▶

Feldpostkaart van BRASSCHAET met Duitse stempel "ANTWERPEN / 14.5.15 / + 2 c" naar RHEYDT met blauwe eenheidsstempel "POLYGON BRASSCHAET * LAGER KOMMANDANT * / (Adelaar)". ▶

◀ Brief van "POLYGON BRASSCHAET * LAGER KOMMANDANT*" naar "Der Deutschen Konsul in ROTTERDAM" via "ANTWERPEN" / 17.5.15 / * 2 d" met "T", getakseerd in NEDERLAND met 25 Cent en gecensureerd door de 'Postprüfungsstelle des VII. Armeekorps * EMMERICH *'

In juni 1915 ZONDER datumstempels...!!!

▲ Fotokaart van Lager BRASSCHAET 7.6.1915 ►
zonder datumstempel, enkel met eenheidsstempel van
"VIII. ARMEE KORPS" en
"SCHIESSPLATZ BRASSCHAET * LAGER – KOMMANDANTUR".
Met geschreven vermelding: "...auf STALLWACHE..."

Handwritten text on a small slip of paper, possibly a date or location note, mentioning 'den 7.6.1915'.

▲ Feldpostkaart van Lager BRASSCHAET 9.6.1915 zonder datumstempel, enkel met eenheidsstempel ▲
"SCHIESSPLATZ BRASSCHAET * LAGER – KOMMANDANTUR".

Deze stempel was blijkbaar van zeer slechte kwaliteit ▲
gezien de onleesbaarheid na nog geen maand na de
ingebruikstelling.

◀Feldpostkaart van Lager BRASSCHAET 24.6.1915 zonder
datumstempel, enkel met zwarte eenheidsstempel van
"SCHIESSPLATZ BRASSCHAET * LAGER – KOMMANDANTUR".

wordt vervolgd ...

DE POST

500 jaar geschiedenis in Europa
aan de hand van 50 historische documenten

Voor de Europese post was 1516 een dubbele mijlpaal: de familie Thurn en Taxis kreeg als eerste het monopolie op het internationale postverkeer toegewezen, en in het Verenigd Koninkrijk ontstond de Royal Mail. Het is de gedroomde aanleiding voor een rijk geïllustreerd boek over de postgeschiedenis, van het postverkeer te paard tot de opkomst van de stoomtrein en de geboorte van de postzegel.

In *De post. 500 jaar geschiedenis in Europa* vertelt professioneel filatelist **Vincent Schouberechts** het verhaal van de Europese post aan de hand van historische topdocumenten, waaronder prachtige kaarten met oude postroutes, de unieke correspondentie van Peter Stuyvesant als gouverneur in Nieuw-Amsterdam (New York) en – het neusje van de zalm – de brief waarin keizer Karel het lucratieve monopolie van de familie Thurn en Taxis bevestigde.

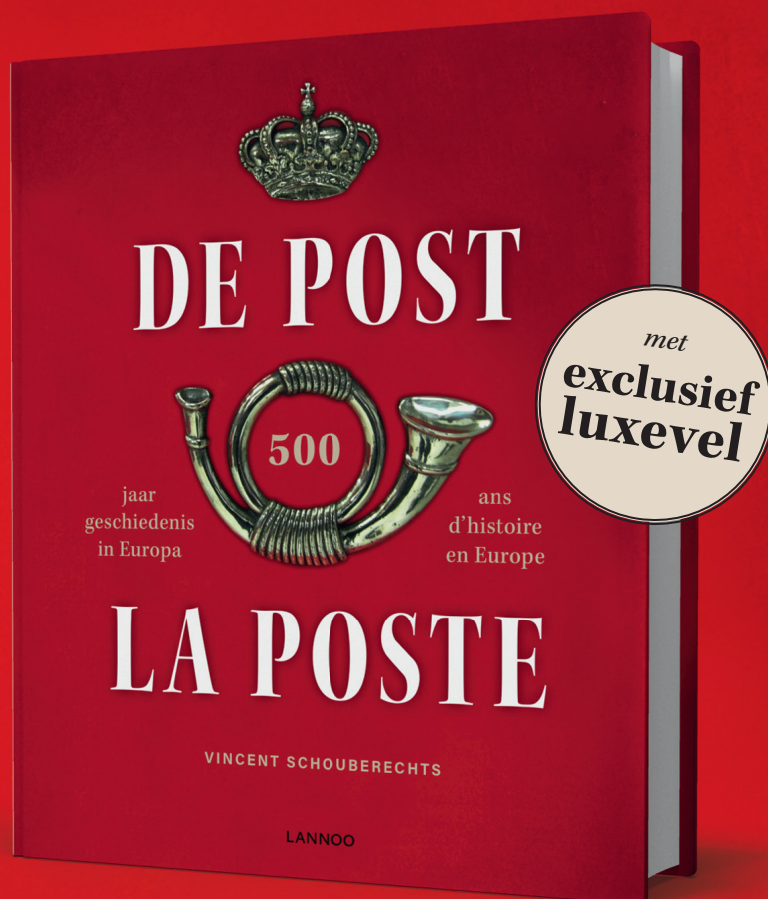
Bestellen kan online of via de bon.*

ONLINE

Bestel dit boek met luxe-inlegvel en profiteer van gratis verzending. Surf naar www.lannooshop.be/belgaphil.

MET BON

Stuur de bon onder gefrankeerde omslag aan Uitgeverij Lannoo, Kasteelstraat 97, B-8700 Tielt.

Ja, stuur mij ex. van *De Post: 500 jaar geschiedenis in Europa/ La Poste: 500 ans d'histoire en Europe* met luxe-inlegvel (ISBN 9789401440257) voor 49,99 euro. En ik hoef er niet eens de deur voor uit, want het boek wordt **gratis thuisbezorgd**.

Naam

Voornaam

m / v

Adres

Nr.

Bus

Postcode

Gemeente

Tel.

Btw: BE

Datum

Handtekening

Prijs is incl. btw en verzending. Betaal nu nog niets, u ontvangt een factuur.

LANNOO

BON

* Actie geldig t.e.m. 31/12/2016, zolang de voorraad strekt.

Catalogus van Belgische Afstempelingen

1849 - 1914

Catalogue des Oblitérations Belges

Michel Emmers - Alexis van den Hove

COBA

Verkrijgbaar vanaf vrijdag 21 Oktober 2016
via vzw Collector Club
Frankrijklei 120 - 2000 Antwerpen

De Jaarmap 2016

Een filatelistische terugblik

Op zoek naar een manier om uw liefde voor de filatelie door te geven? Dan is de Jaarmap een ideale introductie. Te weinig tijd gehad voor uw verzameling? Maak ze compleet met de Jaarmap 2016! Er zijn tal van redenen te bedenken om deze aantrekkelijke terugblik op het postzegeljaar 2016 in huis te halen of cadeau te doen.

De Jaarmap 2016 brengt alle speciale en permanente uitgaven van het gevarieerde filateliejaar 2016 samen in één overzichtelijke map. Op stevige klasseerkaarten vindt u de aparte postzegels netjes en aantrekkelijk gepresenteerd, aangevuld met alle postzegelblaadjes.

Tip: dit is hét ideale eindejaarsgeschenk!

De Jaarmap 2016 is vanaf
24/10/2016 te koop op bpost.be/eshop